

ΤΟ ΝΕΡΟ ΕΙΝΑΙ Η ΙΔΙΑ Η ΖΩΗ ΜΑΣ (Μάρτιος 2008)

Συγγραφέας: ΜΠΑΝ ΚΙ ΜΟΥΝ

Για τα Ηνωμένα Έθνη η 22α Μαρτίου είναι η Παγκόσμια Ημέρα Νερού. Δεν περιμένουμε τη μέρα αυτή οι άνθρωποι να σταματήσουν τις ασχολίες τους για να τηρήσουν ένα λεπτό σιγής. Ίσως θα έπρεπε. Κάθε 20 δευτερόλεπτα ένα παιδί πεθαίνει από ασθένειες που σχετίζονται με την έλλειψη καθαρού νερού. Οι θάνατοι αυτοί προστίθενται στον εξωφρενικό αριθμό των ενάμισι εκατομμυρίων νέων ανθρώπων που χάνουν τη ζωή τους κάθε χρόνο.

Περισσότεροι από δύομισι δισεκατομμύρια άνθρωποι στον κόσμο ζουν σε άθλιες συνθήκες υγιεινής. Το να τους προσφέρουμε βοήθεια δεν θα συμβάλλει μόνο στη μείωση των θανάτων, αλλά επίσης στην προστασία του περιβάλλοντος, στην ανάπτυξη και στην εξάλειψη της φτώχειας. Η επιτυχία του έργου μας σε αυτούς τους τομείς εξαρτάται κατά πολύ από το νερό.

Το νερό είναι απαραίτητο για την επιβίωση. Σε αντίθεση με το πετρέλαιο, δεν έχει υποκατάστατα. Σήμερα όμως τα αποθέματα του γλυκού νερού είναι περιορισμένα. Η αύξηση του πληθυσμού και οι κλιματικές αλλαγές θα επιδεινώσουν την κατάσταση. Όσο η παγκόσμια οικονομία αναπτύσσεται τόσο η δίψα για το νερό θα αυξάνεται.

Όπως συμβαίνει και με το πετρέλαιο, τα προβλήματα που δημιουργούνται εξαιτίας της ανεπάρκειας του νερού, έχουν την τάση να διασπείρονται εκτός συνόρων. Η Οργάνωση International Alert έχει εντοπίσει 46 χώρες, συνολικού πληθυσμού 2,7 δισεκατομμυρίων ανθρώπων, όπου η κλιματική αλλαγή και οι κρίσεις που σχετίζονται με το νερό δημιουργούν υψηλό κίνδυνο βίαιης σύγκρουσης. Πενήντα έξι χώρες, πληθυσμού 1,2 δισεκατομμυρίων ανθρώπων, διατρέχουν επίσης κίνδυνο πολιτικής αστάθειας. Οι χώρες αυτές φιλοξενούν τον μισό ανθρώπινο πληθυσμό.

Το νερό δεν είναι ένα ζήτημα φτωχών ή πλούσιων, Βορρά ή Νότου. Η Κίνα

εκτρέπει εκατοντάδες εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερό προς το Πεκίνο ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων. Ωστόσο, τα επόμενα χρόνια οι ελλείψεις νερού αναμένεται να συνεχιστούν. Στη Βόρειο Αμερική, ο επιβλητικός ποταμός Κολοράντο σπάνια φτάνει μέχρι τη θάλασσα. Τα άγχος του νερού επηρεάζει το ένα τρίτο των Ηνωμένων Πολιτειών και το ένα πέμπτο της Ισπανίας.

Το δίκτυο ύδρευσης της Λίμνης του Τσαντ, στην κεντρική Αφρική, εξυπηρετεί περίπου 30 εκατομμύρια ανθρώπους. Ωστόσο τα τελευταία 30 χρόνια, συρρικνώθηκε στο ένα δέκατο του αρχικού μεγέθους του, λόγω της ξηρασίας, της κλιματικής αλλαγής, της κακοδιαχείρισης και της υπερκατανάλωσης. Κατά την επίσκεψή μου στη Βραζιλία, το φθινόπωρο, χρειάστηκε να ακυρώσω ένα ταξίδι σε μεγάλο παραπόταμο του Αμαζόνιου γιατί είχε στερέψει.

Πέρασα την περσινή χρονιά, κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου για την κλιματική αλλαγή. Αποτέλεσμα αυτής της επιμονής ήταν ο «Οδικός Χάρτης του Μπαλί» που καθορίζει την πορεία διαπραγματεύσεων προς την υιοθέτηση ενός νομικά δεσμευτικού συμφώνου που θα περιορίζει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Το σύμφωνο θα τεθεί σε ισχύ με τη λήξη του Πρωτοκόλλου του Κιότο το 2012. Φέτος, θα κάνω μια παρόμοια προσπάθεια ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης για τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας.

Μεταξύ άλλων, οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας περιλαμβάνουν τη μείωση στο μισό, μέχρι το 2015, όσων δεν έχουν ασφαλή πρόσβαση στο νερό. Το ζήτημα αυτό είναι κρίσιμης σημασίας. Για τα προβλήματα της υγείας και ανάπτυξης που αντιμετωπίζουν οι φτωχότεροι συνάνθρωποί μας αλλά και για τις αυξανόμενες τιμές των τροφίμων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος κοινός παρονομαστής συχνά αποδεικνύεται το νερό.

Φέτος το Σεπτέμβριο, θα συγκαλέσω στη Νέα Υόρκη μια σύνοδο υψηλόβαθμων αξιωματούχων από όλο τον κόσμο με θέμα την υλοποίηση των Στόχων, ιδιαίτερα στην Αφρική. Στο μεσοδιάστημα πρέπει να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε για τις καλύτερες στρατηγικές όσον αφορά τη διαχείριση, την αποδοτική χρήση και τη δίκαιη κατανομή του νερού. Αυτό προϋποθέτει όχι μόνο τη συνεργασία με τις κυβερνήσεις αλλά επίσης τη συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, κάθε άνθρωπο ξεχωριστά και τον ιδιωτικό τομέα.

Είμαστε στην αρχή μιας περιόδου αφύπνισης. Υπάρχουν, ιδιαίτερα στον ιδιωτικό τομέα, μερικές ενθαρρυντικές ενδείξεις. Για πολύ καιρό ο κόσμος θεωρούσε ένοχες τις επιχειρήσεις. Τα φουγάρα των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μολύνουν τον αέρα. Τα βιομηχανικά απόβλητα ρυπαίνουν τα ποτάμια. Ωστόσο, αυτό αλλάζει. Σήμερα, όλο και περισσότερο, οι επιχειρήσεις εργάζονται για να γίνουν περισσότερο μέρος της λύσης παρά του προβλήματος.

Αυτό το μήνα, τα μέλη του Παγκόσμιου Συμβολαίου του ΟΗΕ, της μεγαλύτερης δηλαδή εθελοντικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, συναντήθηκαν στη Νέα Υόρκη με θέμα το νερό. Η αξία των εταιρειών που εκπροσωπήθηκαν αποτιμάται σε περίπου ενάμισι τρισεκατομμύριο δολάρια. Οι εταιρείες αυτές απασχολούν υπαλλήλους σε περίπου 200 χώρες. Το κεντρικό θέμα της συνάντησης ήταν το πώς θα περάσουμε από την απλή χρήση του νερού στη διαχείρισή του. Αυτό προϋποθέτει τη δέσμευση των Ηνωμένων Εθνών, των κυβερνήσεων και της κοινωνίας των πολιτών.

Κάθε ταξίδι αποτελείται από χιλιάδες μικρά βήματα. Μια μεγάλη εταιρεία κλωστοϋφαντουργίας αναφέρθηκε στον τρόπο με τον οποίο συνεργάστηκε με τις τοπικές κυβερνήσεις και τους αγρότες για την προστασία του νερού που χρησιμοποιείται στη βαμβακοκαλλιέργεια. Ένας σχεδιαστής ρούχων σχεδιάζει να αλλάξει τις ετικέτες στα τζιν, ζητώντας μας να τα πλένουμε με κρύο νερό και να τα απλώνουμε για να στεγνώσουν. Είναι ένα βήμα για την εξοικονόμηση νερού. Το ξέρω. Είναι μια σταγόνα στον ωκεανό. Όμως αυτή η πρώτη σταγόνα που θα δημιουργήσει το κύμα των αλλαγών.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 22 Μαρτίου 2008, σ. 12.